

Ajuntament de Sabadell

Al·legacions d'Entesa per Sabadell al Pla especial urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS)

Isidre Soler Clarena, major d'edat, amb DNI 39016946E, en nom i representació d'**Entesa per Sabadell**, NIF G63179170, en qualitat de secretari general, amb seu social al carrer d'Advocat Cirera, 8 - 1r pis porta 13, 08201 de Sabadell

EXPOSA,

Que La Junta de Govern Local, en sessió de data 02.03.2020, va adoptar l'acord d'aprovar inicialment el Pla especial urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS) (PE-131), d'iniciativa pública, promogut per l'Ajuntament de Sabadell i sotmetre el Pla especial a informació pública pel termini d'un mes fins el dia 01.07.2020. Termini que va ser ampliat per la Junta de Govern Local del 22.06.2020 fins el dia 29 de juliol de 2020 a causa de la suspensió temporal dels terminis administratius a conseqüència de l'estat d'alarma per Covid-19.

Per aquests motius presenta següents **AL·LEGACIONS:**

1 - Al document 01. Béns Arquitectònics

01 ARQUITECTURA AGRÍCOLA (AA)

Proposta de nou bé: **Barraca de vinya de Juan Bros**

Dins la finca de propietat municipal del Parc Agrari de Sabadell i a tocar de la bassa de reg, s'hi troba el conjunt format per una barraca de vinya, el pou i una petita bassa, que, si bé la manca de manteniment és notori, es conserva un bon estat.

La barraca té una singularitat important per tractar-se d'un dels pocs vestigis d'aquest tipus de construccions que es mantenen i per la seva particular construcció amb la coberta en forma de cúpula construïda amb maó de cantell. En el llindar de pedra de la porta hi ha gravada la inscripció: *PROPIEDAD DE JUAN BROS. AÑO 1867.*

Ubicació

Inscripció en el llindar de la porta

Imatges del conjunt preses el 02.2017

Proposem que el conjunt format per la barraca, el pou i la bassa s'incorpori com a bé protegit en la relació de Béns d'Arquitectura Agrícola del PEPS, amb un nivell de protecció: 2. Conservació.

2 - Al document 01. Béns Arquitectònics

03 ARQUITECTURA INDUSTRIAL (AI)

AI.23 Vapor Pissit

Si bé en la descripció de la corresponent fitxa es fa referència a que el conjunt del Vapor Pissit està format per un edifici de tres naus i el pati de drapaires, en cap moment s'esmenta la importància de la protecció de les dues nau de llevant, en quan aquestes dues naus són les més antigues del conjunt i mantenen gairebé intactes les seves característiques originals, a més de la conservació dels antics dipòsits d'aigua que proveïen la caldera de vapor.

Tampoc es fa una suficient referència explícita a l'existència de les selfactines, dels embarrats i de les cardes, que tot i els espolis soferts, esdevenen, si no l'únic, si un dels més importants conjunts de maquinària tèxtil que es conserven a Europa.

D'altra banda en l'apartat "Actuacions finca" (pàg. 178) s'esmenta que l'Ajuntament sabadellenc adquirí el conjunt l'any 1987 per ubicar-hi a la planta baixa el Museu de la Indústria Tèxtil i, al primer pis, "un centre d'arts escèniques". Si bé és cert que l'Ajuntament va adquirir el conjunt per ubicar-hi el Museu de la Indústria Tèxtil Llanera per acord unànim del Ple municipal de 1998, en base el projecte museològic de Sabadell aprovat també per unanimitat, **mai no ha existit un projecte com a tal per ubicar-hi un centre d'arts escèniques**, més enllà d'algunes propostes destralleres que preveïen, fins i tot, l'enderroc de les dues nau de llevant, aleshores no protegides.

Proposem que es faci referència explícita a la preservació de les dues naus de llevant, amb un nivell de protecció: 2. Conservació, a l'igual que la resta del conjunt.

També proposem que es doni la rellevància que requereix l'existència del patrimoni industrial format per conjunt de les selfactines, els embarrats i les cardes, que, a més del valor arquitectònic i històric, aporten al Vapor Pissit un valor que el converteixen en un conjunt singular a la ciutat i a Catalunya.

Finalment, proposem retirar del text la referència a que s'adquirí el conjunt per ubicar-hi al primer pis "un centre d'arts escèniques" per tractar-se d'una afirmació incorrecta.

3 - Al document 01. Béns Arquitectònics

03 ARQUITECTURA INDUSTRIAL (AI)

AI.027 i AI.027.01.EA - Vapor de la O

El PEPPS atorga a la nau que acull la sala de calderes del desaparegut Vapor de la O, situada a la Carretera de Barcelona (no Carretera de Terrassa com diu la fitxa) amb el carrer de Viladomat, un nivell de protecció de Nivell 5. Documental, inferior a la Protecció volumètrica que li atorgava l'anterior PEPPS i li atorga l'actual PEPBAMAS. Pel contrari sí que manté la preservació de la xemeneia.

Considerem inadequada aquesta desprotecció de la nau que ubica la sala de calderes, les quals tot hi trobar-se en el soterrani formen junt amb la xemeneia i la nau el conjunt industrial.

També considerem inadequada la justificació per rebaixar la protecció de la nau, fins el punt de considerar el seu possible enderroc, sota l'argument de "no gaudir d'una protecció física" quan si que actualment gaudeix de protecció volumètrica pel PEPBAMAS i per altra banda el propi PEPS reconeix que *Aquests elements són associats a la memòria del lloc; molt d'ells han estat testimoni en diferents moments de la història i, especialment en el record de les activitat industrial tèxtil (llanera) o d'un període concret en la implantació d'un llenguatge o estil determinat remarcable a la ciutat.*

Proposem atorgar a la nau del Vapor de la O el nivell de protecció: Nivell 2. Conservació.

També corregir a la Localització / Adreça: Carretera de Barcelona enlloc de Carretera de Terrassa (pàgines: 239 i 245).

4 - Al document 01. Béns Arquitectònics

03 ARQUITECTURA INDUSTRIAL (AI)

AI.037 - La Farinera

El PEPPS atorga a la nau que queda de l'antic conjunt industrial, amb façana al carrer de Covadonga, un nivell de protecció: Nivell 3. Parcial, en l'apartat "Catalogació". Si bé a continuació, en l'apartat "Àmbits de protecció i Objecte", exposa que la nau es protegeix tipològicament amb un Nivell 2. Conservació.

Probablement aquest desencaix sigui degut al no estar del tot actualitzada la informació de base, ja que també s'indica que *la resta del complex té protecció documental justificada (NP.5)* quan en realitat la resta del complex ha desaparegut per enderroc. Es desconeix si prèviament es va efectuar la corresponent documentació.

Nau que es manté
resta

Imatges del 26.11.2018

Solar resultant de l'enderroc de la

Proposem atorgar a la nau que es manté de la Farinera el nivell de protecció: Nivell 2. Conservació.

Reconsiderar si cal mantenir la protecció documental al solar resultant de l'enderroc de la resta del complex industrial.

5 - Al document 01. Béns Arquitectònics

03 ARQUITECTURA INDUSTRIAL (AI)

AI.038 - Vapor Ca l'Escardat (Bosses)

El Vapor Ca l'Escardat va ser pràcticament enderrocat del tot entre els anys 2013 i 2014 per a construir-hi una promoció residencial. Únicament es van salvar de la destrucció la xemeneia i les façanes dels carrers d'Alemanya i de Ferran Casablanques, encara estintolades. Al nostre entendre l'enderroc es va autoritzar de manera totalment irregular, ja que segons el PEPPS, vigent en aquell moment, el conjunt gaudia de protecció volumètrica que obligava a mantenir les façanes, la coberta i l'estructura.

Una circumstància que ha desvirtuar totalment l'interès arquitectònic i històric del conjunt fabril, amb el resultat de disposar d'uns edificis estrafets que res tindran a veure amb els valors patrimonials dels que es fan referència.

Imatge del 16.04.2015

Es pot observar les noves construccions en el lloc de les naus enderrocades

El PEPS atorga a les naus enderrocades un nivell de protecció: Nivell 3. Parcial, a diferència del PEPBAMAS que mantenia un Nivell 2. Conservació, sense però concretar quins són els elements que es proposen protegir.

Altrament el PEPS en l'apartat "Àmbit de Protecció i Objecte" diu que: *El conjunt o part del mateix ha estat objecte de restauració o rehabilitació contemporàneament. per les característiques del conjunt s'estableixen diversos tipus de protecció en els seus àmbits respectius: tipològica (conservació, NP.2) per les parts de les naus no enderrocades, així com les façanes que s'han de mantenir.*

Proposem que es defineixin amb més concreció quins són els elements a protegir amb un Nivell 3. Parcial.

També proposem canviar el text dels apartats "Àmbit de Protecció i Objecte" en el sentit que no es pot donar a entendre que el conjunt ha estat *objecte de restauració o rehabilitació*, sinó d'enderroc i obra nova.

6 - Al document 01. Béns Arquitectònics
03 ARQUITECTURA INDUSTRIAL (AI)
AI.085 EA - Fàbrica de Giralte i Cia

Al llarg del text d'aquesta fitxa hi han texts que forment part d'una altra fitxa, en concret de la nau del Carrer d'Emprius, al barri de Covadonga. Si més no a la pàgines 812 i 815, en la que s'esmenta que la nau és l'actual seu dels Castellans de Sabadell i que s'hauria tractat de naus per a guardar bestiar destinat a l'escorxador.

Proposem esmenar la fitxa amb el text corresponent.

7 - Al document 01. Béns Arquitectònics

03 ARQUITECTURA INDUSTRIAL (AI)

AI.090.EA - **Fàbrica d'Eusebi Forrellad**

Aquest bé ja no existeix. La nau que encara restava dempeus i les restes de les antigues instal·lacions han estat enderrocades i ara l'espai és la part exterior d'un aparcament de vehicles, del qual també en forma part la nau veïna que havia estat la Filatura "Sucesores y Viuda Cotema" de la fitxa AI.089.EA.

Imatges actuals de l'espai què havia estat la fàbrica i ara aparcament

Proposem eliminar la fitxa corresponent a aquesta fàbrica o incloure-la en un possible document de bens que ja no existeixen.

8 - Al document 01. Béns Arquitectònics

03 ARQUITECTURA INDUSTRIAL (AI)

AI.100.CA - **Conjunt de naus carrer de Sant Baldomer**

Part d'aquest conjunt de naus ha sofert en les darreres setmanes una important transformació per convertir-se en aparcament de vehicles del centre comercial Esclat.

Una transformació consistent en la modificació parcial de l'estructura interior originària de parets de càrrega per pòrtics a base d'estructura metàl·lica, l'obertura de pòrtics a les façanes per l'entrada i sortida i vehicles i la substitució completa de la coberta. Cal dir també que s'han restituit les obertures originàries corresponents a les finestres de façana.

De manera incomprensible aquestes obres s'han realitzat mitjançant la concessió d'una llicència d'obres menors. Fet que fa pensar que difícilment s'ha requerit un estudi documental del bé.

C. Sant
Baldomer

C. de
Vilanova

Interior

No proposem cap al·legació concreta. Tan sols aportem informació per si es considera modificar la que es dona a la fitxa.

9 - Al document 01. Béns Arquitectònics

06 ARQUITECTURA DE DEFENSA (AD)

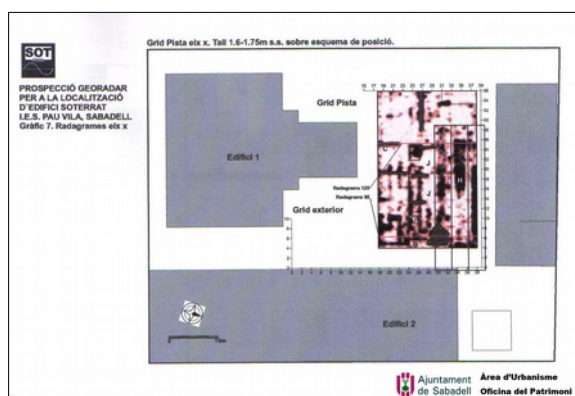
Nou bé - Refugi antiaeri 13-D

En aquest document no es menciona, i en conseqüència no es contempla la seva protecció, del **Refugi antiaeri 13-D**, situat a l'IES Pau Vila.

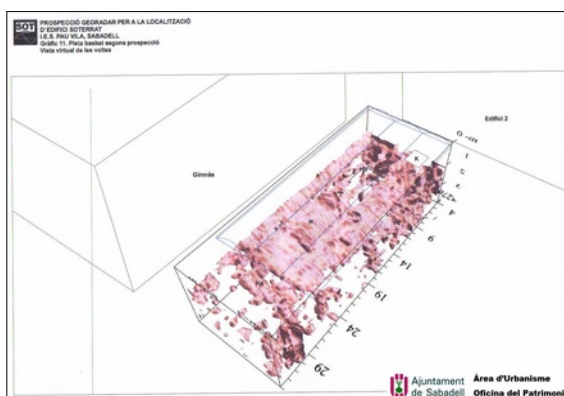
Construït l'any 1937 en un solar a la cruïlla dels carrers de Cellers amb Mossèn Cinto Verdaguer, a tocar de la fàbrica Can Planas, com a protecció dels veïns en cas de bombardejos, amb una capacitat per a 900 persones, tot i que mai no va ser necessari utilitzar-lo.

Per la informació que es té, va ser construït a base de formigó armat i disposava de dos accessos que van ser enderrocats i tapiats en el moment de construir l'IES Pau Vila l'any 1968. Entre l'any 1946 i 1968 el refugi va servir com a cambra pel conreu de xampinyons. Pels estudis realitzats l'any 2008 l'estructura del refugi es troba en bon estat.

A pesar de tractar-se d'un refugi actualment no accessible considerem important la seva incorporació en el PEPS, amb la perspectiva que pugui ser reobert i visitable.

Ubicació

Imatge virtual

Proposem que el Refugi 13-D situat a l'IES Pau Vila s'incorpori en la relació de Béns arquitectònics - Arquitectura de Defensa (AD) del PEPS, amb un nivell de protecció: Nivell 1. Integral de la totalitat de l'àmbit del refugi per les seves característiques tipològiques i pel seu valor històric i social.

10 - Al document 01. Béns Arquitectònics

**11 ARQ. RESIDENCIAL URBANA AÏLLADA (ARU/A)
ARU/A.09.EA - Torre Gorina**

Les imatges de la fitxa de la Torre Gorina inserides en les pàgines 73 i 78 del document no corresponen a l'esmentat bé, sinó a la Casa Pompeu Casanovas.

11 - Al document 01. Béns Arquitectònics

**12 ARQ. RESIDENCIAL URBANA MITGERES
(ARU/M)**

ARU/M.036.EA - Casa Enric Turull

La imatge de la fitxa de la Casa Enric Turull inserida en la pàgina 253 del document no corresponen a l'esmentat bé, sinó al Conjunt de cases d'en Comadrán del Carrer de Sant Llorenç.

12 - Al document G. PLA D'ACTUACIÓ

Tal i com es preceptiu el PEPS inclou un **Pla d'Actuació** -document G- per a garantir la seva viabilitat. Una de les línies d'actuació que planteja és la ***Intervenció en el patrimoni municipal*** protegit. *Bona part del patrimoni protegit de la ciutat, inclòs en aquest Pla de protecció, és de propietat municipal, i com a tal, l'Ajuntament ha de vetllar per la seva correcta conservació, rehabilitació i difusió.*

I el document divideix aquest Pla en tres apartats, un dels quals fa referència a les actuacions a realitzar en el *patrimoni arquitectònic:: Intervencions en determinats edificis de propietat municipal per afavorir la seva conservació, divulgació del patrimoni arquitectònic de la ciutat amb rutes culturals i activitats didàctiques, etc.*

També s'indica que aquest Pla d'actuació, *es desenvoluparà durant el quadrienni corresponent als anys 2020 al 2023*, i posteriorment detalla les actuacions a realitzar i n'estima el cost i fa referència al Molí d'en Torrella, amb un cost estimat de 880.000 €, la Casa Marcet Font, amb 360.000 € i un genèric de 80.000€ pel manteniment de xemeneies.

Sorprèn que la referència als edificis municipals en els que cal intervenir segons el PEPS sigui inferior a la que fa el PEPBAMAS vigent. Desapareixen de la relació d'actuacions actualment prevista la Rectoria de Sant Pau de Riu-sec, la Masia de Can Borrell de Sant Pau de Riu-sec, la Masia de Can Rull, el Vapor Pissit i el Vapor Turull, amb un cost estimat de 4 M€, tal i com es pot comprovar en els quadres del PEPBAMAS següents:

4251

ACTUACIONS EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC	Descripció	Mijans	cost estimat
Activitats didàctiques a centres escolars.	Es tracta d'implicar a alumnes, professors i pares en el coneixement, difusió i salvaguarda del patrimoni arqueològic de la ciutat.	Incloure activitat dins del programa "Ciutat i Escola".	5.000 €
Publicació de llibres de divulgació de rehabilitacions executades.	Difusió d'exemples de bones pràctiques en la preservació i rehabilitació del patrimoni arquitectònic per adaptació a nous usos, en manuals i llibres de consulta. Previst i publicació bianual.	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	15.000 €
Etiquetatge dels béns patrimonials mitjançant plaques descriptives dels béns i la seva història, situades a peu de carrer, accessibles a tots els ciutadans	Manteniment de les ja realitzades i incorporació d'algunes noves.	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	5.000 €
Rutes i jornades de difusió del patrimoni cultural.	Inclusió dels edificis en rutes culturals del patrimoni arquitectònic per als ciutadans i visitants de la ciutat, amb inclusió en jornades patrimonials de divulgació dels mateixos	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	4.000 €
Museïtzació de la Casa Duran (BCN)	Museïtzació dels espais pendents. Diversos conceptes segons projecte Museogràfic 2008 (restauracions diverses, compra objectes per museografia, mobilitat per dependències, retolació i senyalètica museogràfica).	Projecte Museogràfic 2008. Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	40.000 €
Intervencions en edificis municipals: Rectoria de Sant Pau de Riú-sec (BCL)	Adequació interior i actuacions puntuals en façana i coberta	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	280.000 €
Intervenció en edificis municipals: Masia de can Borrell de Sant Pau de Riú-sec	Consolidació volumètrica i estructural.	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	805.000 €
Intervenció en edificis municipals: Masia de can Rull	Recuperar l'edifici i el pati de la masia.	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	396.000 €
Intervenció en edificis municipals: Molí d'en Torrella	Consolidació volumètrica i estructural	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	880.000 €
Intervenció en edificis municipals: Casa Marçal Font	Recuperar l'edifici i el seu pati.	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	340.000 €

 Diputació de Tarragona
 Departament de Treball i Ocupació
 Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme
 Centre Tecnològic d'Urbanisme de Tarragona

ACTUACIONS EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC	Descripció	Mijans	cost estimat
Intervenció en edificis municipals: Vapor Pistó	Nous interiors. Consolidació de l'estructura.	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	710.615 €
Intervenció en edificis municipals: Vapor Turull	Consolidació volumètrica i estructural.	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	1.800.000 €
Manteniment de les xemeneies existents d'antics vapors.	Garantir l'estabilitat i conservació	Coordinació i seguiment pels serveis municipals.	80.000 €
Actuacions en béns protegits de propietat municipal			5.031.615 €
Mesures de divulgació i activitats didàctiques			349.000 €
TOTAL			5.380.615 €

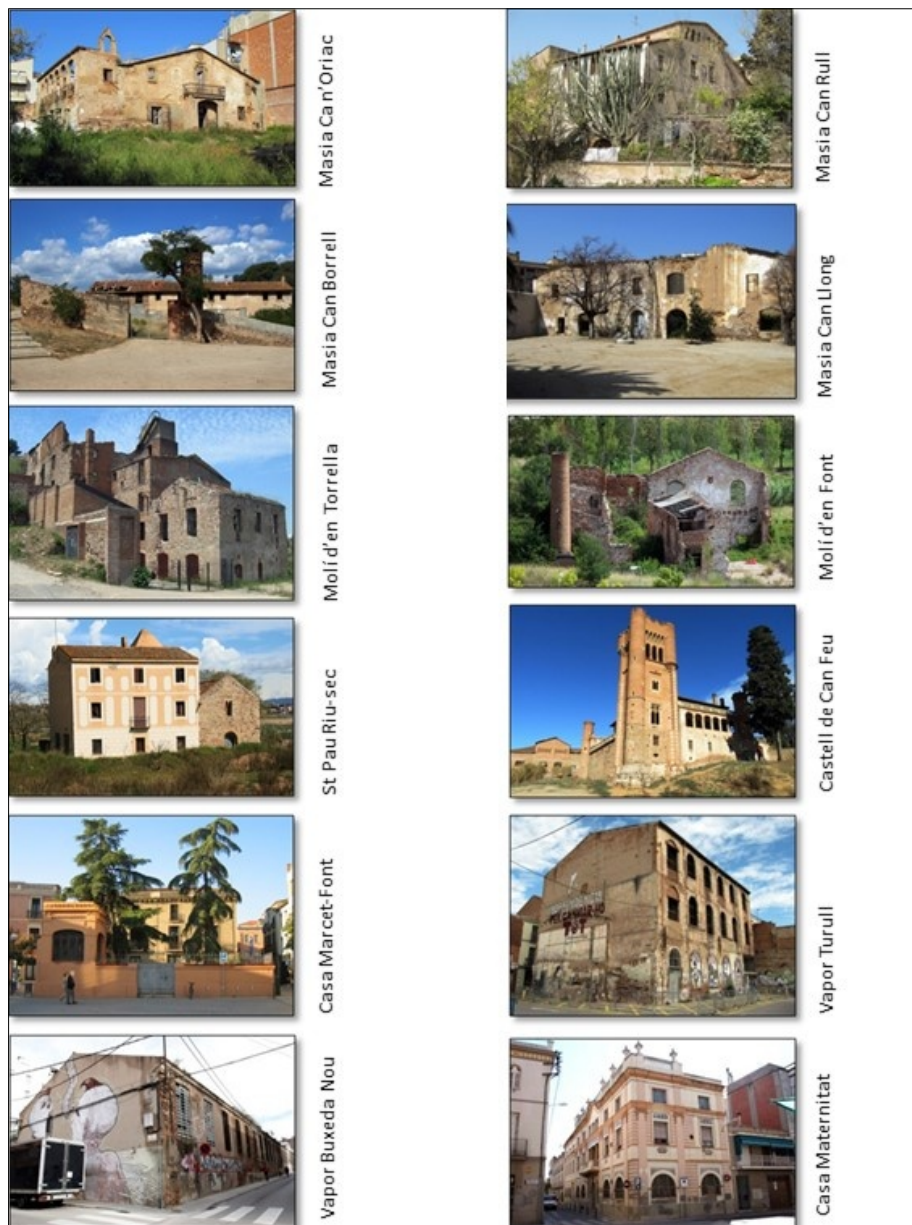

 Diputació de Tarragona
 Departament de Treball i Ocupació
 Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme
 Centre Tecnològic d'Urbanisme de Tarragona

Quadre: Pla d'actuació sobre bens protegits municipals, quadrienni 2017-2010. PEPBAMAS aprovat definitivament el 15.12.2016

A pesar de l'existència d'aquesta previsió d'actuacions, la realitat però és del tot decebedora pel què fa a l'actuació municipal sobre el patrimoni arquitectònic del qual l'Ajuntament n'és el titular i té l'obligació de preservar-lo i mantenir-lo. Tot i tenir aquesta responsabilitat des de fa anys no hi ha hagut pràcticament cap actuació per a rehabilitar els edificis protegits municipals, incomplint de manera reiterada les pròpies obligacions dels successius plans de protecció.

Sense anar més lluny en el Pressupost municipal del 2020 no hi ha previst ni un sol euro a la preservació dels edificis municipals protegits, obviant absolutament les previsions del PEPBAMAS.

La manca d'una legislació que obligui per llei la conservació del patrimoni fa que l'incompliment del planejament urbanístic, o la desídia, afavoreixi que una part important del patrimoni municipal es trobi en un estat d'absolt abandó i en risc de desaparèixer, convertint els plans de protecció en paper mullat. Alguns exemples:

D'altra banda, la relació d'edificis municipals en els que el PEPS proposa intervenir, així com els exclosos, no responen a cap criteri o prioritats exposada ni a cap estratègia municipal coneguda, sinó que més aviat responen a un arrossegament de les actuacions indicades en els anteriors plans no realitzades, al no existir cap planificació municipal que relacioni tots els edificis municipals protegits, quines intervencions cal realitzar, en quins terminis i en base quines prioritats.

Proposem que el PEPS estableixi la obligatorietat de redactar i aprovar, en el termini de temps més breu possible, un Pla municipal d'actuació en el patrimoni protegit de propietat municipal que relacioni els edificis i els béns on actuar, les actuacions immediates a realitzar per aturar la seva progressiva degradació, la previsió d'usos d'aquests edificis i la seva rehabilitació, amb una previsió d'etapes i costos.

13 - Al document B. NORMATIVA

Reconeixem que el PEPS aporta un important nivell d'informació dels béns protegits i dels seus elements, així com informació complementària, que aporten un grau de coneixement molt superior en relació als anteriors Plans.

Tot i això, en molts edificis no es concreta quins són les parts de l'immoble o els elements protegits i quines actuacions s'hi poden realitzar i quines no. Especialment en els nivells de protecció N.2 Conservació i N.3 Parcial.

El PEPS fa aquest nivell de definició, el grau més fi de protecció, a un "informe patrimonial previ a la redacció del projecte d'intervenció" que haurà de precisar els elements objecte de conservació i quin tipus d'actuació es realitza.

Aquest informe patrimonial previ a l'actuació, s'entén per part del promotor, és a la pràctica del tot insuficient i poc útil per a garantir una acurada actuació que correspongui al nivell de protecció del bé, ja que la manca de definició porta a interpretacions diferents i sovint contradictòries. Fet que dificulta la tasca dels tècnics municipals i molt sovint és el promotor qui acaba decidint que es protegeix, que no i com, amb probables resultats contraris al criteri de conservació establert pel planejament.

Proposem que el PEPS estableixi la elaboració per part de l'Ajuntament d'un Estudi patrimonial de cada element protegit que defineixi prèviament què es protegeix i que no i com s'hi pot actuar.

Proposem també que mentre no s'hagi elaborat aquest Estudi patrimonial s'estableixi l'obligatorietat de sol·licitar un informe de patrimoni previ a la redacció del projecte constructiu, per tal que sigui l'Ajuntament qui defineixi l'actuació en un determinat bé protegit.

Per tot això **SOL·LICITO** que es tinguin per presentades aquestes al·legacions al Pla especial urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, arqueològics i ambientals de Sabadell (PEPS) (PE-131), que siguin tingudes en consideració i ens sigui notificada la seva resolució.

Isidre Soler Clarena - Entesa per Sabadell
Sabadell, 29 de juliol de 2020